

DET ETISKE RÅD

Dato: 25-03-2010
J.nr.: 1000128,

AL.ER

Til Folketingets Udvalg for fødevarer, landbrug og fiskeri

Det Etiske Råd udgiver i dag en antologi om *Fødevarer, klima og etik* som indeholder 7 forskerindlæg fra oplægsholderne på den debatdag, Rådet sammen med Folketingets udvalg vedr. Det Etiske Råd og Forbrugerrådet holdt i Landstingssalen den 1. oktober 2009.

Vi håber, I vil tage godt imod dette bidrag til at diskutere de etiske aspekter af klima- og fødevarerebatten. Skulle I få brug for yderligere eksemplarer af bogen, er I naturligvis velkomne til at rekvirere den hos Det Etiske Råds sekretariat. Bogen er desuden tilgængelig i fuld tekst fra Rådets hjemmeside på: www.etiskraad.dk/sw26229.asp

Med venlig hilsen

Peder Agger
Formand for Det Etiske Råd

OG DET VORES MAD GLOBALE KLIMA

Etik til en varmere klode

DET
ETISKE
RÅD

**VORES MAD OG DET GLOBALE KLIMA
- ETIK TIL EN VARMERE KLODE**

© Det Etske Råd 2010

ISBN: 978-87-91112-89-8

Udgivet af: Det Etske Råd 2010

Grafisk tilrettelægning og illustrationer: Peter Waldorph

Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk A/S

Tryk af Schibye som har Incis til brug af varemærket.
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

Publikationen kan bestilles på Det Etske Råds
hjemmeside www.etiskraad.dk

INDHOLD

Forord / 7

Fødevarernes klimabelastning - et etisk problem / 9

Af Rikke Bagger Jørgensen og Anne Lykkeskov

Fødevarernes andel af klimabelastningen / 21

Af Jørgen E. Olesen, professor ved det Jordbrugsvidenskabelige fakultet, Århus Universitet og medlem af FN's klimapanel (IPCC)

Fødevarernes klimabelastning

- hvordan kan en klimavenlig kost se ud? / 35

Af Annika Carlsson-Kanyama, seniorforsker ved Energi- og Miljösäkerhets Gruppen, FOI, Stockholm

Klimaforandringernes betydning for fødevarerforsyningen og social retfærdighed / 45

Af Henrik Stubkjær, generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp

Klimaændringer og etik: Har vi et ansvar over for kommende generationer og folk i fjerne lande? / 63

Af Morten Dige, adjunkt ved afdeling for Filosofi, Aarhus Universitet

Politik på det godes vegne? Et essay om etik, klima og fødevarer / 75

Af Klemens Kappel, lektor ved afdeling for filosofi, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, Københavns Universitet

Klimavenlig kost - hvordan?

- Et forbrugssociologisk perspektiv / 91

Af Lotte Holm, professor ved Institut for Human Ernæring, Københavns Universitet

I skyggen af vores moralske forfald / 109

Af Mickey Gjerris, lektor ved Center for Bioetik og Risikovurdering, Københavns Universitet

Klimaforandringerne er altovervejende en realitet. De sker langt hurtigere, end vi havde troet, og de rammer allerede en række mennesker kloden over på deres vitale livsgrundlag. Hvis ikke vi handler nu, vil problemerne mangedobles og også true vores børns og børnebørns fremtidsmuligheder.

Mellem 20% og 30% af EU-landenes samlede udledning af drivhusgasser kommer fra fødevarerne, men fødevarerne påvirker klimaet meget forskelligt. For eksempel udvikler drøvtyggerne metan og lattergas i et omfang svarende til 18% af verdens totale udledning af drivhusgasser.

Jo mere klimabelastende fødevarer, vi vælger at fremstille og anvende i vores del af verden, jo mere vil klimaforandringerne ødelægge mulighederne for at dyrke fødevarer i de mest udsatte områder andre steder i verden.

Derfor er klima- og fødevaerspørgsmålene også etiske spørgsmål, som blandt andet handler om lighed, retfærdighed og om, hvordan vi omgås naturen.

For at skabe debat om disse spørgsmål holdt Det Ethiske Råd sammen med Forbrugerrådet en debatdag om klima, fødevarer og etik den 1. oktober 2009. Vi udgiver her oplæggene fra dagen, som forhåbentlig vil bidrage til offentlig debat og refleksion over vores fælles ansvar for at nedbringe klimabelastningen, ikke mindst på fødevarerområdet, hvor meget kan gøres.

ISBN: 978-87-91112-89-8

9 788791 112898